

u čekaonici ZDRAVLJE

CIJ JE OSTVAREN: imamo nacionalni plan borbe protiv raka

Rak više nije smrtna presuda nego kronična bolest koja se, uz rano otkrivanje i odgovarajuće liječenje, može uspješno liječiti, zaključak je svih sudionika konferencije koji su se okupili na nedavnom predstavljanju rezultata trogodišnje kampanje "Mi možemo. Ja mogu". Temeljna ideja kampanje, koju su pokrenule Udruge Sve za nju i Koalicija udruga u zdravstvu, bila je da svaka institucija, ali i svaki pojedinac mogu pridonijeti smanjenju broja oboljelih i umrlih od raka, a svrha joj je donošenje Nacionalnog plana protiv raka, koji je i ostvaren, s obzirom na to da je nacrt tog plana gotov. Najavljeno je i osnivanje neformalne skupine saborskih zastupnika neovisno o političkim opcijama - zastupnici protiv raka po uzoru na Europski parlament - koju će voditi Siniša Varga, kao i priprema za implementaciju novog nacionalnog programa za rano otkrivanje raka pluća u visoko rizične populacije.

Pripremila: Danijela Petrov, Fotografija: Profimedia

Uskoro test za rak?

Australski znanstvenici s University of Queensland razvili su test koji u roku od 10 minuta može otkriti postojanje stanica raka u bilo kojem dijelu organizma, objavio je stručni časopis Nature Communications. Točnost ovog testa zasad iznosi velikih 90%, izvodi se iz uzorka krvi, a temelji na tome da stanice raka u kontaktu s vodom formiraju jedinstvenu DNK strukturu pa je rak moguće dijagnosticirati ranije od svih dosadašnjih metoda. A poznato je da je rana dijagnostika, odnosno otkrivanje raka u najranijoj fazi, ključ ozdravljenja. Znanstvenici planiraju razvijati taj test i učiniti ga dostupnim svima pa će ga biti moguće spojiti na mobilne telefone.

Prvo uzimanje sredstava ovisnosti događa se oko 16. godine, a prosječna dob prvog javljanja na liječenje je 26,7 godina

SVE VIŠE NOVIH PSIHOAKTIVNIH TVARI

Čak 740 novih psihoaktivnih tvari u optjecaju je od 2017., a smatra se da se svake godine na tržištu pojavi još otprilike 250 novih tvari. Internet je omogućio vrlo brz protok informacija među proizvođačima, preprodavačima i krajnjim korisnicima tih tvari. Osim toga, internet je i jedan od glavnih načina preprodaje novih droga, iako se nove psihoaktivne tvari mogu pronaći i u proizvodima koji se legalno prodaju kao osvježivači zraka ili kao proizvodi koji se upotrebljavaju u poljoprivredi. Opasnosti novih, ubojitih droga - chemsex - koje su sve popularnije među mladima, bila je glavna tema simpozija "Ovisnosti o novim psihoaktivnim tvarima" u organizaciji Gradskog ureda za zdravstvo Grada Zagreba i u suradnji s Klinikom za psihijatriju Vrapče, na kojem su stručnjaci upozorili da na jednog novog ovisnika o heroinu dolaze čak tri nova ovisnika o psihoaktivnim tvarima. "Usporedo s porastom broja novih psihoaktivnih tvari raste i baza korisnika u kojoj je sve više rekreativnih konzumenata i ljudi koji žele poboljšati svoj izgled,

odnosno svoje performanse na poslu ili tijekom učenja. Najveći izazov za zdravstveni sustav u Europi predstavljaju sintetski kanabinoidi koji se više ne reklamiraju samo kao 'legalne' zamjene za kanabis, nego su stvorile reputaciju kao snažne i jeftine droge popularne među ranjivim skupinama, poput beskućnika i zatvorenika, koji ih koriste za 'otupljivanje uma'. Budući da su zabilježeni i smrtni slučajevi, pred nama je traženje adekvatnih odgovora i kvalitetnih rješenja kako bismo se oduprli ovom velikom javnozdravstvenom izazovu", naglasio je Ivan Čelić, dr. med. iz Zavoda za dualne poremećaje Klinike za psihijatriju Vrapče te predsjednik Povjerenstva za prevenciju i suzbijanje ovisnosti Grada Zagreba. U Zagrebu i Hrvatskoj prosječna dob prvog uzimanja sredstva ovisnosti jest oko 16 godina, a prosječna dob prvog javljanja na liječenje je 26,7 godina, što pokazuje da od prvog eksperimentiranja s drogom do traženja liječničke pomoći prođe previše vremena.